

سبک زندگی اخلاق محور

دکتر محمد خدایاری فرد

www.khodayarifard.ir

مقدمه

سبک زندگی

سبک زندگی عقاید و فرض‌های اساسی است که فرد از طریق آنها واقعیت خودش را سازمان می‌دهد و در رویدادهای زندگی معنی پیدا می‌کند و سبک زندگی را تشکیل می‌دهند.

برنامه زندگی، جنبش زندگی، راهبردی برای زیستن و نقشه راه زندگی، مترادف‌های این اصطلاح هستند.

سبک زندگی موضوع متصل کننده‌ای است که تمام اعمال ما را متحد می‌کند، و سبک زندگی ما از تمام ارزش‌ها و برداشت‌های ما در ارتباط با خود، دیگران و زندگی تشکیل می‌شود.

تعریف سبک زندگی

سبک زندگی روش خاص ما برای پیش روی به سمت هدف زندگی ماست.

آدلر معتقد است انسان هنگام تلاش برای اهدافی که برایش معنی دارد، سبک زندگی منحصر به فردی را تشکیل می‌دهد.

آدلر سبک زندگی را الگوی منحصر به فردی از خصوصیات، رفتارها و عادت‌ها تعریف می‌کند.

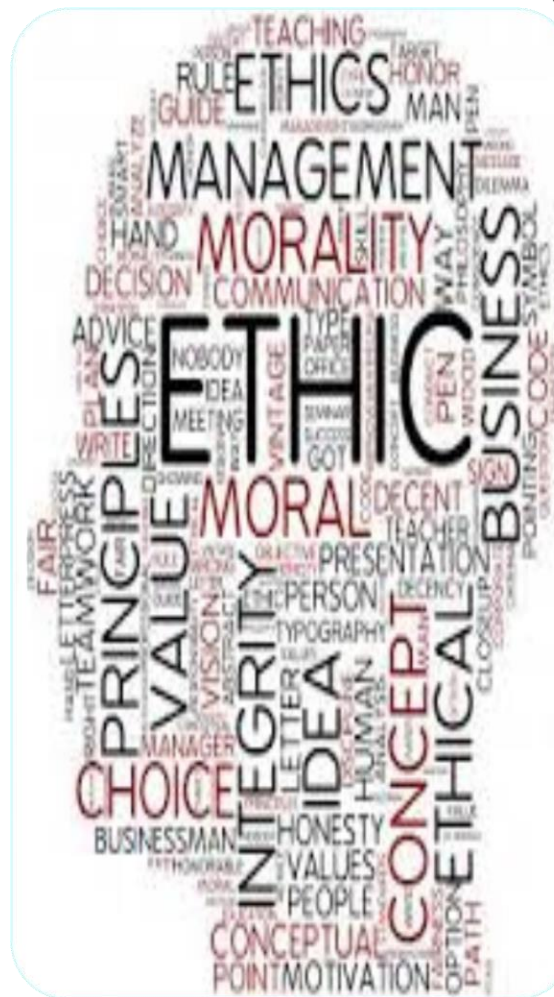

اخلاق

در لغت، اخلاق جمع خُلق، به معنی عادت، سجیه، و طبع است. مجموعه عادت‌ها و رفتارهای فرهنگی پذیرفته‌شده میان مردم یک جامعه را اخلاق می‌نامند (انوری ۱۳۸۲).

از نظر **راغب اصفهانی (۱۳۷۹)**، اخلاق خصلت‌هایی است که با دیده بصیرت درک می‌شود.

به گفته‌ای دیگر، اخلاق ترازوی رفتار، اعمال و اندیشه‌های خوب و بد انسان و زمینه‌ساز وجدان فردی و جمعی است (شایان مهر، ۱۳۷۹).

تعاریف اخلاق (ادامه)

قراملکی (۱۳۹۷) با مرور بر آثار دانشمندان مسلمان در خصوص تعریف اخلاق، بر اهمیت رعایت حق الناس تأکید داشته و اساساً یکی از اهداف انبیا را احقاق حقوق مردم و توصیه به رعایت آن دانسته است. وی ضمن نقل روایاتی از امام علی (ع) و امام سجاد (ع) روح حاکم بر نظام اخلاق اسلام را شفقت بر خلق، رعایت حقوق افراد و مهربان بودن با مردم ذکر کرده است.

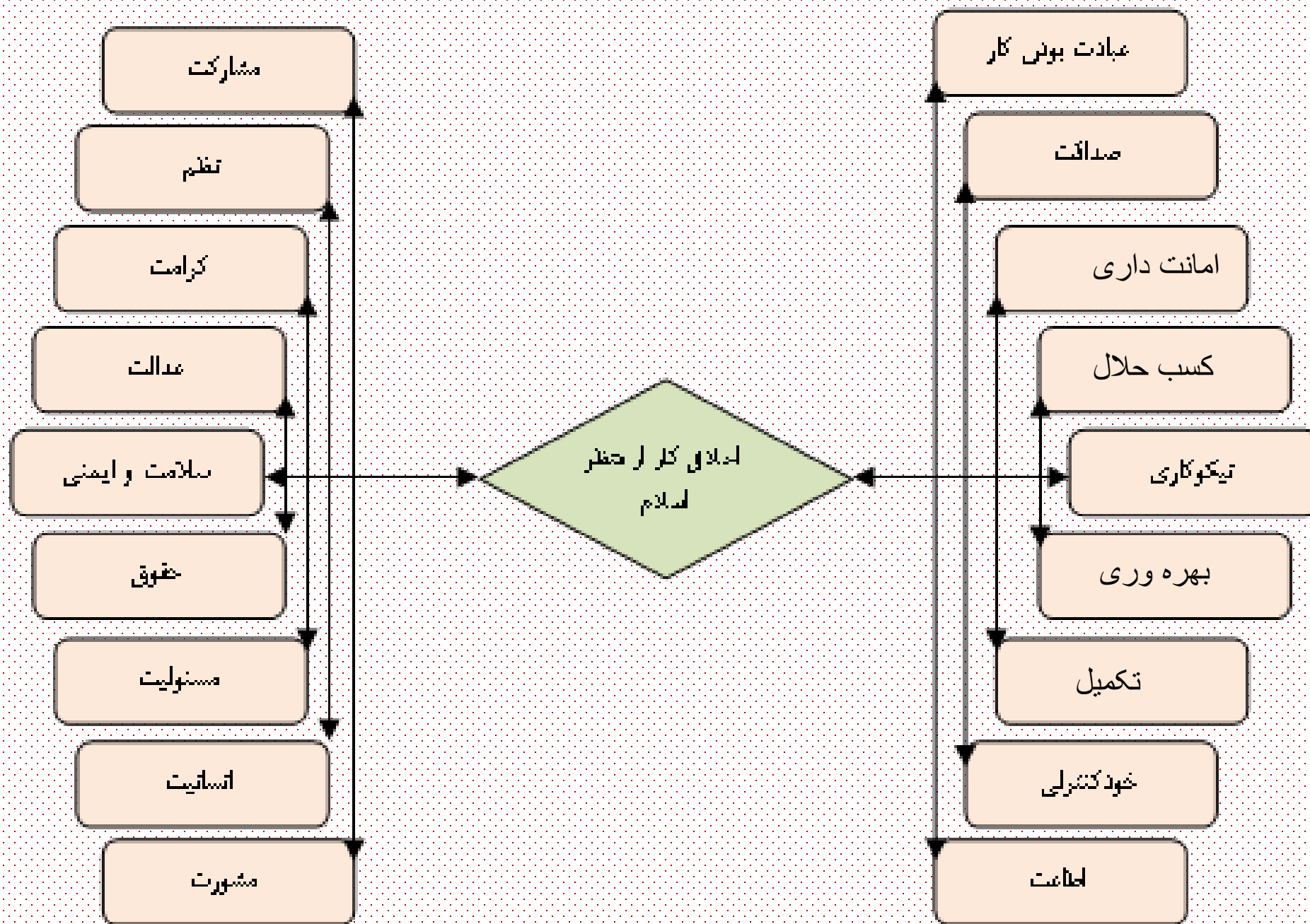
تعاریف اخلاق (ادامه)

خواجه عبدالله انصاری در کتاب منازل السائرين در تعريف عرفانی خُلُق آورده است: «خُلُق وصفی است که متکلف در کارهای خود به سوی آن باز می‌گردد؛ یعنی وصفی مستقر و هیأت نفسانی راسخی که هرگاه شخص می‌خواهد کاری انجام دهد، بدان وصف باز می‌گردد و بی‌تأمل و اندیشه، آن را ظاهر می‌سازد (انصاری، ۱۳۸۹: ۱۲۳).

الدلایمی (۲۰۱۶) یک الگوی مفهومی در خصوص اخلاق کار از منظر اسلام ارائه کرده است.

الگوی مفهومی اخلاقی
الدایمی (۲۰۱۶)

اهمیت سبک زندگی اخلاق محور در دانشگاه

افزایش تعداد دانشجویان، تلقی دانشجویان به‌مثابه مشتری، محدودیت زمانی برای دوره تحصیلی و افزایش فشار آموزشی و پژوهشی بر روی استادان، در نظر گرفتن تولیدات علمی به‌مثابه معیار ارتقا و به‌ویژه تغییر جهت معیارهای انتخاب استادان از ضوابط کمال‌گرایانه و اخلاق‌نگر سنتی به‌سوی «رتبه‌نگر» و «معدل‌گرا»، چالش‌های اخلاقی گسترده‌ای را پیش روی نظام آموزشی کشور قرار داده است (ربانی و همکاران، ۲۰۰۹؛ نقل از قادری، سلیمی و بلندهمتیان، ۱۳۹۴).

اهمیت سبک زندگی اخلاق محور در دانشگاه (ادامه)

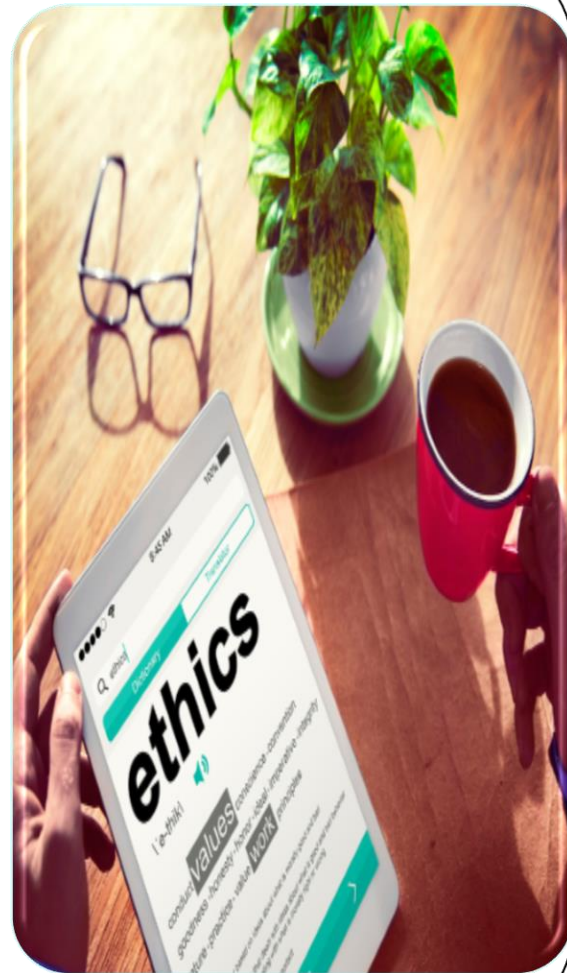
اگرچه تلاش شده است با تنظیم آیین‌نامه‌هایی مانند «آیین‌نامه حفظ حدود و آداب اسلامی در دانشگاه‌ها»، «منشور و موازین اخلاق پژوهشی»، «آیین‌نامه انضباطی دانشجویان» و مانند آن با چالش‌های اخلاقی مواجهه شود، به نظر می‌رسد این آیین‌نامه‌ها و قوانین تدوین‌شده هرگز پاسخگوی چالش‌های اخلاقی در دانشگاه‌ها نبوده است. شاهد این موضوع تداوم مواردی مانند تخلفات علمی در نگارش مقالات، تعاملات نامناسب اعضای هیأت علمی و کارکنان با یکدیگر یا با دانشجویان و اهمال در حفظ منابع سازمان است.

اهمیت سبک زندگی اخلاق محور در دانشگاه (ادامه)

در مواجهه با چنین چالش‌هایی، برنامه توسعه اخلاق در دانشگاه ضرورتی اساسی است. به این منظور نخست باید ابعاد و شاخص‌های اخلاق را استخراج کرد.

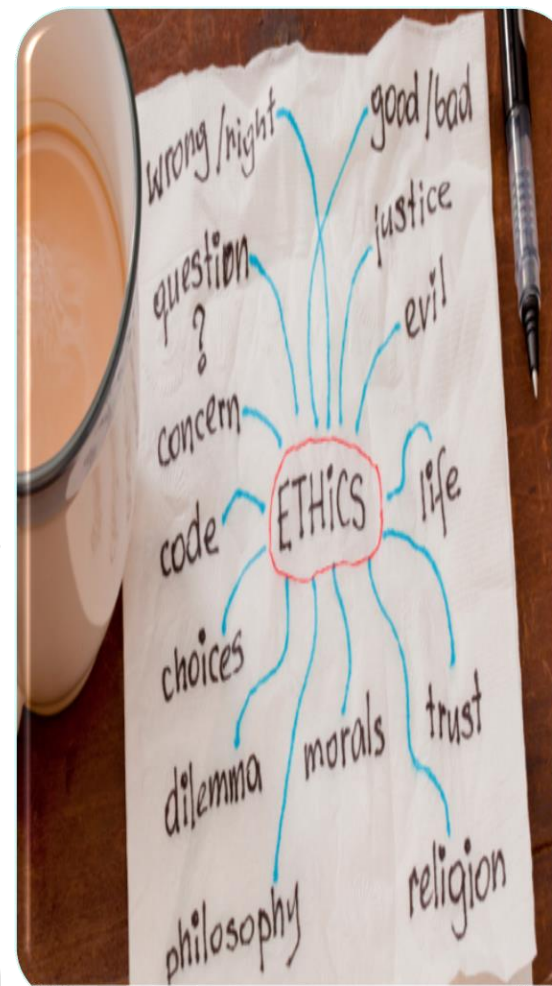
برای بهبود کیفیت زندگی اخلاق محور در مدیران و اعضای هیأت علمی نه تنها لازم است **مراومه اخلاق** عمومی در دانشگاه وجود داشته باشد، همچنین هر فردی باید برای خود **اصول و ارزش‌های اخلاقی** خاص و ویژه‌ای که به آن متعهد باشد، داشته باشد.

اهمیت سبک زندگی اخلاق محور در دانشگاه (ادامه)

در این مهارت تلاش می‌شود به افراد کمک شود تا نقش خود در تصمیم‌گیری‌های اخلاقی و صدور رفتارهای اخلاق محورانه در جهت ارتباط مهرورزانه و اخلاق محور را بشناسند و انگشت سبابه را به سمت خودشان ببرند تا بتوانند تأثیرات بیشتر و عمیق‌تری بر سازمان و سیستم‌های اداری و دانشگاهی و حتی خانوادگی داشته باشند.

هدف: کشف اصول اخلاقی به منظور ایجاد سبک زندگی اخلاق محور.

با تشکر از توجه شما اساتید اخلاق محور

